

Dosarul nr.2r-162/19

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Central (jud. V. Puica)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. I. Secieru, A. Danilov, Iu. Cimpoi)

DECIZIE

20 martie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Oleg Sternioală
Svetlana Filincova
Victor Burduh

examinând recursul declarat de Consiliul municipal Chișinău și Primăria municipiului Chișinău,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Natalia Oleinic și Mihail Oleinic împotriva lui Roman Vedrașco, Angela Ȃli-Abasat, Aurel Aman, intervenienți accesorii Consiliul municipal Chișinău și Primăria municipiului Chișinău cu privire la schimbarea modului de folosință a terenului,

împotriva încheierii din 18 ianuarie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a restituit cererea de apel,

c o n s t a t ă:

La 27 noiembrie 2015, Natalia Oleinic și Mihail Oleinic, reprezentați de avocatul Iurie Bucliš, au depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Roman Vedrașco, Angela Ȃli-Abasat, Aurel Aman solicitând aprecierea modului de folosință a terenului cu număr cadastral xxxxx proporțional cotelor-părți deținute în construcțiile amplasate pe acest teren, atribuindu-le în folosință 7/10 cote-părți din suprafața terenului, conform variantei care va fi determinată prin expertiză, numirea unei expertize tehnice privind aprecierea modului de folosință a terenului cu număr cadastral xxxxx proporțional cotelor-părți deținute în construcțiile amplasate pe acest teren și încasarea cheltuielilor de judecată.

Prin încheierea din 17 octombrie 2016 a Judecătoriei Botanica, mun. Chișinău s-a ordonat efectuarea expertizei privind determinarea modului de folosință a terenului.

Prin încheierea protocolară din 08 noiembrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Central, în proces au fost atrași Consiliul municipal Chișinău și Primăria municipiului Chișinău în calitate de intervenienți accesorii de partea pârâților.

Prin hotărârea din 28 septembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Central, s-a admis cererea de chemare în judecată depusă de Natalia Oleinic și Mihail Oleinic și s-a stabilit modul de folosință a terenului cu număr cadastral xxxxxx, situat în xxxxxx, proporțional cotelor-părți deținute de proprietarii construcțiilor Natalia Oleinic și Mihail Oleinic-69,14%, Angela Ȃli-Abasat și Aurel Aman-22,31%, Roman Vedrașco-8,55%, conform raportului de expertiză nr. 307 din 04 septembrie

2017, întocmit de expertul Anatol Achimov, după cum urmează: 1) lui Mihail Oleinic și Nataliei Oleinic li se atribuie sectorul de teren marcat cu pct. 1-2-3-24-25-26-27-28-29-30-31-32-16-17-18-19-20-21-22-23-1, 1029, 50 mp (inclusiv suprafața terenului aflat sub construcție); 2) Angelei Ȃli-Abasat, lui Aurel Aman și lui Roman Vedrașco li se atribuie sectorul de termen marcat cu pct. 24-25-26-27-28-29-30-31-32-15-14-13-12-11-10-9-8-7-6-5-4-24, 459, 50 mp (inclusiv suprafața terenului aflat sub construcție); s-a încasat de la Angela Ȃli-Abasat, Aurel Aman și Roman Vedrașco în mod solidar în beneficiul Nataliei Oleinic suma de 100 de lei cu titlu de cheltuieli judiciare.

La 26 octombrie 2018 Roman Vedrașco a declarat apel împotriva hotărârii din 28 septembrie 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul Central.

La 05 noiembrie 2018, conform ștampilei oficiului poștal (f.d.191), Primarul General al municipiului Chișinău și Consiliul municipal Chișinău au depus cerere de apel împotriva hotărârii din 28 septembrie 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul Central.

Prin încheierea din 18 ianuarie 2019 a Curții de Apel Chișinău s-a restituit Primarului General al municipiului Chișinău și Consiliului municipal Chișinău cererea de apel depusă împotriva hotărârii din 28 septembrie 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul Central, ca fiind depusă în afara termenului legal; s-a remis în adresa apelanților cererea de apel cu toate documentele anexate.

La 05 februarie 2019, conform ștampilei oficiului poștal (f.d.243), Consiliul mun. Chișinău și Primăria mun. Chișinău au declarat recurs împotriva încheierii din 18 ianuarie 2019 a Curții de Apel Chișinău solicitând admiterea recursului, casarea încheierii din 18 ianuarie 2019 a Curții de Apel Chișinău cu soluționarea prin decizie a problemei respective.

În motivarea recursului s-a invocat că la emiterea încheierii contestate, au fost aplicate eronat normele de drept. Instanța de apel prin restituirea cererii de apel motivate, a încălcat prevederile art. 20, art.22, art. 25, art.26 Cod de procedură civilă, adică nu a respectat principiul contradictorialității și egalității părților în drepturile procedurale, principiul nemijlocirii și oralității în dezbaterile judiciare.

În conformitate cu art. 425 Cod de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Instanța de apel a adoptat încheierea contestată la 18 ianuarie 2019, iar Consiliul mun. Chișinău și Primăria mun. Chișinău au declarat recurs la 05 februarie 2019, conform ștampilei oficiului poștal (f.d.243).

Materialele cauzei atestă expedierea încheierii contestate conform scrisorii de însoțire (f.d.224) și recepționarea acesteia de către recurenți la 23 ianuarie 2019, conform avizului de recepție (f.d.228). Astfel, recursul este declarat în termen.

Verificând legalitatea actului de dispoziție contestat prin prisma argumentelor invocate în recurs și a materialelor din dosar, coroborate cu normele de drept, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul declarat de Consiliul municipal Chișinău și Primăria municipiului Chișinău ca fiind neîntemeiat și pasibil de a fi respins cu menținerea încheierii contestate, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 426 alin.(3) Cod de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza

copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

În conformitate cu art. 427 lit. a) Cod de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Art. 362 alin. (1), (3) Cod de procedură civilă statuează că termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel. Repunerea în termen de apel se face de către instanța de apel în cazurile și în ordinea prevăzute de art.116.

În conformitate cu art. 116 alin. (1), (3) Cod de procedură civilă, persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță. La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului. Totodată, trebuie efectuat actul de procedură care nu a fost îndeplinit în termen (să fie depusă cererea, să fie prezentate documentele respective etc.).

Corelând normele de drept procedural citate cu situația de fapt, Colegiul apreciază ca fiind corectă concluzia instanței de apel privind restituirea cererii de apel ca fiind depusă în afara termenului legal.

În acest sens, Colegiul relevă că dispozitivul hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Central, în cauza civilă la cererea Natalia Oleinic și Mihail Oleinic împotriva lui Roman Vedrașco, Angela Țili-Abasat, Aurel Aman, intervenienți accesorii Consiliul municipal Chișinău și Primăria municipiului Chișinău cu privire la schimbarea modului de folosință a terenului, a fost pronunțat la 28 septembrie 2018 (f.d.181).

Primarul General al municipiului Chișinău și Consiliul municipal Chișinău au depus cerere de apel împotriva hotărârii din 28 septembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Central, la 05 noiembrie 2018, conform ștampilei oficiului poștal (f.d.191), prin care au solicitat admiterea cererii de apel și casarea integrală a hotărârii primei instanțe cu emiterea unei noi hotărâri de respingere integrală a cererii de chemare în judecată depusă de Natalia Oleinic și Mihail Oleinic (f.d.186-188).

Prin încheierea din 18 ianuarie 2019 a Curții de Apel Chișinău s-a restituit Primarului General al municipiului Chișinău și Consiliului municipal Chișinău cerere de apel depusă împotriva hotărârii din 28 septembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Central, ca fiind depusă în afara termenului legal; s-a remis în adresa apelanților cererea de apel cu toate documentele anexate (f.d.211-215).

Colegiul notează că instanța de apel a punctat că apelanții în cererea de apel nu au solicitat repunerea în termenul de declarare a apelului și nici până la data de 18 ianuarie 2019, data examinării chestiunii privind acceptarea cererii de apelul depuse spre examinare.

La acest capitol, Colegiul reține ca fiind corectă constatarea instanței de apel precum că apelanții nu au solicitat repunerea în termen pentru exercitarea căii de atac-apelul, în condițiile în care textul cererii de apel atestă lipsa unor cerințe în acest sens. Dealtfel, la materialele cauzei lipsesc alte cereri formulate separat de cererea de apel, prin care s-ar solicita repunerea în termen la declararea acestuia. Respectiv, instanța de apel just a conchis despre lipsa unei cereri de repunere în termen pentru

declararea apelului de către Primarul General al municipiului Chișinău și Consiliul municipal Chișinău.

Prezintă importanță și faptul că dispozitivul hotărârii primei instanțe, pronunțat la 28 septembrie 2018, a fost expediat în adresa Primăriei municipiului Chișinău și Consiliul municipal Chișinău prin scrisoarea de însoțire datată cu 03 octombrie 2018 (f.d.184). Or, în conformitate cu art. 236 alin. (4) Cod de procedură civilă, participanții care nu au fost prezenți la pronunțarea dispozitivului hotărârii primesc copia hotărârii în decurs de 5 zile.

Chiar și în condițiile în care apelanții/recurenții nu au fost prezenți la pronunțarea dispozitivului hotărârii primei instanțe-28 septembrie 2018, ei au cunoscut despre existența litigiului. Mai mult decât atât, Primăria municipiului Chișinău și Consiliul municipal Chișinău, reprezentați de Angela Nenița, au prezentat referință la cererea de chemare în judecată în prima instanță (f.d.164-165), ceea ce denotă că au cunoscut despre existența litigiului. Iar în conformitate cu art. 102 alin. (4¹) Cod de procedură civilă, participanții la proces înștiințați în mod legal o dată nu pot invoca necitarea lor pentru efectuarea actelor de procedură la o dată ulterioară.

Dealtfel, diligența părților de a urmări desfășurarea procesului nu a fost exclusă, iar în contextul prevederilor art. 56 alin. (3), art. 61 alin.(1) Cod de procedură civilă, participanții la proces sunt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale.

La caz, Colegiul accentuează că repunerea în termen la declararea apelului putea fi soluționată de către instanța de apel doar în condițiile în care apelanții ar fi formulat o cerere de repunere în termen cu prezentarea probelor pertinente și admisibile în justificarea acestei omisiuni, ceea ce la caz lipsește, fapt corect notat de instanța de apel. Or, solicitarea de repunere în termen este o prioritate a apelanților și nu poate fi soluționată din oficiu de către instanța de apel.

Aici este de remarcat că prin impunerea unor termene limite în vederea valorificării drepturilor pretinse a fi lezate se urmărește o bună administrare a justiției și asigurarea securității raporturilor juridice.

Colegiul reiterează că art. 362 alin.(1) Cod de procedură civilă stabilește expres termenul de declarare a apelului de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii.

În conformitate cu art. 110 Cod de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

Art. 113 Cod de procedură civilă prevede că dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

În conformitate cu art. 369 alin. (1) lit.b) Cod de procedură civilă, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelul a fost depus în afara termenului legal, iar apelantul nu solicită repunerea în termen sau instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen.

În corolar, raportând criticile recurenților la situația de fapt și la normele de drept procedural, Colegiul consideră corectă concluzia instanței de apel privind restituirea apelului ca fiind declarat în afara termenului legal.

Dealtfel, din textul art. 10 alin. (1) Cod de procedură civilă se distinge că restituirea cererii de apel ca fiind depusă cu omiterea termenului prevăzut de lege, nu este decât o sancțiune procedurală, adică o urmare nefavorabilă, stabilită de normele de drept procedural civil, care survin pentru subiectul obligat în raport procedural în caz de neîndeplinire sau de îndeplinire defectuoasă a unui act de procedură, precum și în caz de exercitare abuzivă a unui drept procedural.

Art. 10 alin. (3) Cod de procedură civilă statuează expres că sancțiunile procedurale vizează atât actele de procedură ale instanței judecătorești, ale participanților la proces, cât și ale persoanelor legate de activitatea acestora și, în funcție de prevederile legii, constau în anularea actului procedural defectuos, în decăderea din drepturi pentru neîndeplinire în termen a actului de procedură, în obligația de a completa sau a reface actul îndeplinit cu nerespectarea legii, în restabilirea în drepturile încălcate, în aplicarea amenzii judecătorești, în alte măsuri prevăzute de lege.

Prin prisma respectării dreptului de acces liber la justiție, garantat de art. 6 § 1 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, art. 20 al Constituției Republicii Moldova și art. 5 Cod de procedură civilă, relevant și în jurisprudența CtEDO, circumstanțele relatate denotă că recurenții și-au neglijat obligațiile lor procedurale pentru a-și valorifica drepturile procedurale în termen.

Concomitent Colegiul învederează că, deși, recurenții contestă încheierea din 18 ianuarie 2019 a Curții de Apel Chișinău prin care s-a restituit cererea de apel depusă de Primarul General al municipiului Chișinău și Consiliului municipal Chișinău împotriva hotărârii din 28 septembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Central, criticile formulate în recurs nu exprimă decât dezacordul cu hotărârea primei instanțe.

Din alegațiile invocate de recurenți nu se disting anumite încălcări sau interpretări/aplicări eronate ale normelor de drept procedural care ar fi fost admise de instanța de apel la restituirea cererii de apel și care ar putea fi analizate sub aspectul temeiniciei pentru a determina legalitatea/ilegalitatea încheierii contestate.

Or, recurenții invocă nerespectarea de către instanța de apel a principiilor contradictorialității și egalității părților în drepturile procedurale, nemijlocirii și oralității în dezbaterile judiciare, însă nu aduc argumente prin ce se exprimă nerespectarea, în condițiile în care instanța de apel s-a condus de prevederile legale la restituirea cererii de apel.

În conformitate cu art. 27 alin. (1) Cod de procedură civilă, disponibilitatea în drepturi se afirmă în posibilitatea participanților la proces, în primul rând a părților, de a dispune liber de dreptul subiectiv material sau de interesul legitim supus judecății, precum și de a dispune de drepturile procedurale, de a alege modalitatea și mijloacele procedurale de apărare.

Din considerentele menționate Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul declarat, cu menținerea încheierii contestate.

În conformitate cu prevederile art. 427 lit. a), art. 428 Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de Consiliul municipal Chișinău și Primăria municipiului Chișinău.

Se menține încheierea din 18 ianuarie 2019 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Natalia Oleinic și Mihail Oleinic împotriva lui Roman Vedrașco, Angela Țăli-Abasat, Aurel Aman, intervenienți accesorii Consiliul municipal Chișinău și Primăria municipiului Chișinău cu privire la schimbarea modului de folosință a terenului.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Oleg Sternioală

Judecătorii

Svetlana Filincova

Victor Burduh